

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

PORTFOLIOT JA OPETUSANSIOIDEN ARVIOINTI

Tiina Kosunen, HY
Peda-forum Kuusamo 11.11.2004

Työpajan sisältö

- Portfolioajattelu
- Opetusportfolio oman työn kehittämisessä
 - Sisältö
 - Rakenne
- Opetusportfolio virantäytön asiakirjana
 - Sisältö
 - Rakenne
- Portfolion dokumentointi
- Arvioitavaksi kelpaava / kelpaamaton portfolio
- Opetusportfolio ja kokonaisarviointi
 - Akateeminen portfolio, Yliopistoportfolio (HY)

Portolioajattelun kulmakiviä

- *portare* -> kantaa; *folia* -> lehti
- portfolio ~ ”kannettuja lehtiä”
- pyrkimys henkilön kokonaisvaltaisen arviointiin: opetukseen [ja hallintoon!] liittyvä osaaminen ja kehitystyö jäävät usein asianomaisen omaan tietoon -> tavoitteena osaamisen dokumentointi siten, että se on objektiivisesti arvioitavissa (vrt. julkaisuluettelo)
- portfolio on väline, ei itseisarvo -> samat tiedot voitaisiin ilmaista toisenlaisillakin välineillä

Sanastoa ja käsitteitä

- Portfoliotyö: materiaalin ja palautteen keräämistä, valikointia ja arviointia sekä sen tallentamista perusportfolioon
- Perusportfolio: omaan osaamiseen liittyvien konkreettisten dokumenttien arkisto (kalvot, luentorungot, kolumnit, määräyskirjat, palautteet...)
- Näyteportfolio: tiettyyn tilanteeseen koostettu näyte, joka perustuu perusportfolioon

Portfolion kaksi roolia

- Oman työn kehittämisen työkalu
 - itsearviointi, reflektointi, suunnitelmat
 - kuvauksia kehittämiskohteista ja vahvuuksista
 - selkeä suuntaus tulevaisuuteen
 - persoonallisia otsikkoja, luovuutta

→ oman työn tutkimista ja tämän tutkimisen raportointia

→ vrt. tutkimuksen teko, artikkeli

Portfolion kaksi roolia, jatkoa

- Virallinen asiakirja virantäytössä
 - muoto, koko, rakenne säädeltyjä
 - otsikot ennalta
 - suuntaa taaksepäin, dokumentoi
 - mahdollistaa ansiovertailun useiden henkilöiden portfolioiden kesken

→ oman työn dokumentointia

→ vrt. julkaisuluettelo

Portfolio virantäytön asiakirjana

- portfolio käytännön tulisi edesauttaa, ei hankaloittaa keskinäistä ansiovertailua
- etupainotteisuus:
 - hakuilmoitus → ”kysymykset”
 - julkaisuluettelo → vastaus tieteellistä toimintaa koskevaan kysymykseen
 - opetusportfolio → ”vastaus opetustoimintaa koskevaan kysymykseen”
- otsikointi → laitos / tiedekunta / yliopisto sanoo jo hakuvaiheessa, miten otsikoidaan
- Ei ”opin sauna on autuas aina” , vaan esim.

Jyväskylän yliopiston portfolio-otsikointi, esimerkkinä humanistinen tiedekunta

- Pedagoginen ajattelu ja koulutus
- Opetustyössä hankittu käytännön kokemus ja opiskelijoiden opintojen ohjaaminen
- Taito tuottaa oppimateriaalia
- Opetuksen edistäminen
- Muut opetukselliset ansiot

Dokumentointi

- Portfolion kirjoittamisessa tulee soveltaa tieteellisen kirjoittamisen pelisääntöjä: käytetään viitteitä, nootitusta, liitteitä ->identifioidaan, mihin väite perustuu
- ”Minua pidetään hyvänä opettajana” -> vaatii liitteeksi palautetta, josta asia käy ilmi
- viittaaminen liitteisiin -> dokumentti liitteenä
- viittaaminen perusportfolioon -> dokumentti toimitettavissa pyydettyessä (esim. kurssipalautteet, joista tehty kooste)

Portfolion arviointi

- Portfolioarvioinnissa ei arvioida portfolioa vaan kyse on henkilöarvioinnista
 - Portfolion tehtävänä on toimia henkilön osaamisen, työyhteisöön sopivuuden ja tulevaisuuspotentiaalin osoittimena
- Jotta yliopistoportfolion perusteella voidaan tehdä riittäviä päätelmiä, sen täytyy olla arvioitavaksi kelvollinen

Hyvä portfolio

- otsikointi laitoksen / tiedekunnan / yliopiston konsistorin päätöksen mukainen
- noudattaa annettuja rajoituksia (sivumäärä, mahdolliset liitteiden määrä ja kokoa koskevat ohjeet, saattavat olla yliopisto-/ tiedekunta-/ laitoskohtaisia)
- mukana selkeät ja tarpeelliset liitteet, jotka luetteloitu ja numeroitu
- väitteet perusteltu ajatuksellisesti ja liitetyöskentelyllä / dokumentoinnilla

Kehnompi portfolio

- epäselvä, sekava jäsenitys, otsikointi puuttuu tai ei vastaa annettua ohjeistusta (vrt. julkaisuluettelon laatiminen)
- liitteiden puutteellisuus, epämääräisiä väitteitä, joiden yhteys liitteisiin puuttuu tai on vaikeasti tulkittavissa
- ylimääräistä asiaa, joka ei liity kyseiseen alueeseen
- tekstissä ei lainkaan pohdintaa tai itsearviota
- kaikki / lähes kaikki liitteet viittauksia www-sivuille

Arviointikelvollinen portfolio; vähimmäisvaatimukset

- mukana perustavat henkilötiedot
- itse tuotettu ja rehellinen
- ymmärrettävä kieli ja selkeä esitystapa
- pakolliset sisällöt tuotu esiin
- laajuus noudattaa sovittuja rajoja
- tarvittavat liitteet mukana, liitteisiin viitataan tekstissä

Arviointikelvoton portfolio

- ei lainkaan liitteitä tai olemassa oleviin liitteisiin ei ole viittauksia tekstissä tai liitteet aivan epäoleellisia tai niin sekavia, ettei niitä voi ymmärtää
- ei ole itse tehty tai on muuten epärehellinen
- kieli tai sisältö ei ole ymmärrettävissä
- tekstiosaa ei voida kohtuullisella vaivannäöllä monistaa arvioijille
- liika pituus

Turha portfolio

- pelkkä CV:hen, nimikirjaan tai ansioluetteloon rinnastettavissa oleva luettelo, jossa ei omaa pohdintaa, analyysia tai reflektointia laisinkaan
- liika lyhyys

Yliopistoportfolio?

- Yliopistoportfolio on tieteellisen raportin kaltainen katsaus, jossa tekijä esittää keskeisen ammatillisen osaamisensa ja tarkastelee akateemista työtään (tutkimus, opetus, hallinnollinen ja muu työ) kokonaisuutena.
- Yliopistoportfolio soveltuu työn itsearviointiin, kehittämiseen, dokumentointiin ja muiden tekemään arviointiin opetusvirkojen viranhaussa ja palkkaluokkien määrittelyssä.
- Yliopistoportfolio sisältää oman työn historian, toimintafilosofian, tuotokset, tulevaisuuden suunnitelmat, palautetta ja itsearvion.

Yliopistoportfolion sisällysluettelo Helsingin yliopiston konsistorin päätöksen mukaan

- Perustiedot
- Tutkimus ja tieteellinen toiminta
- Opetus
- Hallintotehtävät ja muu toiminta

Perustiedot

- Henkilö- ja yhteystiedot
- Koulutus ja tutkinnot
- Muut tarvittavat taustatiedot

Tutkimus ja tieteellinen toiminta

- Kokemus tutkimustyössä ja tieteellisessä toiminnassa
- Tutkimusfilosofia ja –etiikka, tutkimustoiminnan päälinjat
- Merkittävät julkaisut
- Arviot ja palkinnot tutkimustoiminnasta
- Toiminta akateemisessa yhteisössä
- Visiot ja omat kehityssuunnitelmat
- Muut tieteellisen toiminnan ansiot

Opetus

- Opetus- ja ohjauskokemus perus- ja jatkokoulutuksessa
- Pedagoginen ajattelu ja oma koulutus
- Oppimateriaalit ja opetusteknologian hyödyntäminen
- Oman opetuksen kehittäminen ja opetuspalkinnot
- Osallistuminen opetuksen arviointiin ja kehittämiseen
- Oman opetustoiminnan vahvuudet, kehittämishaasteet ja visiot
- Muut opetukselliset ansiot

Hallintotehtävät ja muu toiminta

- Hallinto- ja johtamistehtävät
- Oman alan tehtävät yliopiston ulkopuolella
- Yhteiskunnalliset tehtävät ja luottamustoimet
- Julkaisut, esitelmät ja muu tieteestä tiedottaminen
- Muut merkittävät ansiot ja tehtävät